

ПРОГРАМИ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ COVID-19

Муравльова Оксана Василівна,

к.мед.н., доцент

Дворник Ірина Леонідівна,

к.мед.н., доцент

Шпетний Олександр Андрійович,

асистент

Жарін Владислав Миколайович,

асистент

Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна

Вступ. Після того, як людство атакував невідомий раніше вірус Covid-19 безліч країн знаходились на повному локдауні. Щоб уникнути розповсюдженню вірусу, країни закривали кордони, відмінюючи, як міжнародні рейси, так і внутрішні рейси. Закриті дитячі садочки, школи, вищі навчальні заклади, перукарні, спортивні клуби і т. д. дали свій результат, але все це дало велике навантаження на економіку держав і країни почали виходити з повного локдауну, залишившись частково на карантині. Україна не є винятком. Кількість хворих постійно збільшується. Зважаючи на це всім потрібно дотримуватись правил носіння масок, гігієни, а якщо є можливість, то ізолюватися. Тому саме дистанційне навчання для студентів є кращим варіантом запобігання розповсюдження вірусу. Онлайн навчання стає рівноправною складовою освітнього процесу. Крім вирішення проблеми фізичної присутності викладача та студента в одній аудиторії, полегшується доступ здобувачів вищої освіти до навчальних матеріалів, тестових завдань. Забезпечується можливість постійного зв'язку викладача з студентами. Дистанційне навчання допомагає не лише продовжити, але й покращити навчальний процес.

Мета. Дослідити найпопулярніші програми для дистанційного навчання студентів і визначити найбільш прогресивні, які не лише замінюють звичайні методи освітнього процесу, а й поліпшують його.

Матеріали та методи. Для дослідження було взято три найпопулярніших в Україні системи для онлайн-навчання: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, а також дві найпростіші платформи для відеоконференцій: Zoom і Skype. Було розглянуто переваги і недоліки цих програм та їх поширеність в Україні і світі. Основну інформацію було взято з офіційних сайтів розробників цих програм та найпопулярніших освітніх ресурсів України.

Результати та обговорення. Moodle – це безкоштовна і відкрита система управління навчанням. При цьому вона є абсолютно ліцензійною та не потребує для своєї роботи платного програмного забезпечення. Вона придатна не тільки для навчання, а успішно використовується при підвищенні кваліфікації та бізнес-тренінгах. Однаково добре зарекомендувала себе, як в комп'ютерних класах навчальних закладів, так і при самостійній роботі вдома. Основні її можливості: виконання завдань та можливість їх оцінювання, просте завантаження файлів, обмін повідомленнями та календар подій. Дотримуватися академічної доброчесності у Moodle допомагає інтегрований плагіатчекер Unicheck.

Ця платформа спрощує комунікацію викладачів зі студентами, дає можливість реалізувати різні педагогічні сценарії дистанційної форми навчання. Викладач може об'єднувати учнів у групи, визначаючи для кожної свій навчальний контент та матеріал. Існує можливість встановлення послідовного доступу до того чи іншого навчального елемента після проходження попереднього завдання. Серед переваг платформи окремо можна виділити: повну безкоштовність системи; можливість створення якісних авторських курсів для дистанційного навчання; потужний апарат для створення різноманітних форм тестів; різноманіття навчальних елементів; можливість реалізувати диференційоване навчання; допомагає відстежити прогрес учнів за

допомогою візуалізації; можливість публікації навчального контенту різного формату – аудіо, відео, текст та інше.

В той же час існують і певні недоліки: хоча система і безкоштовна, але для її встановлення потрібен сервер або хостинг, доменне ім'я; система споживає багато ресурсів, що може збільшити фінансові витрати; вимагає серйозного вивчення. На даний момент платформою Moodle користується понад 130 мільйонів людей в усьому світі. І ця кількість зростає швидшими темпами ніж у конкурентів. В Європі понад 60 % закладів освіти використовують саме цю платформу. В Україні, де використання платних платформ дуже обмежене, Moodle практично не має конкурентів

Google Classroom – безкоштовна платформа для обміну файлами та організації роботи з групами. Цей сервіс придатний для завантаження робіт, їх редагування, оцінювання тестів та контрольних робіт. Щоб розпочати роботу на необхідно зареєструвати поштову скриньку на Google (Gmail). Інтерфейс програми досить зручний та простий, відповідно складнощів у знайомстві з функціями не виникне. Основна мета GC – прискорити процес обміну файлів між педагогами та здобувачами освіти. На платформі можливо: утворити свій клас або курс; організувати на нього запис учнів; ділитися з учнями необхідним навчальним матеріалом; викласти завдання; оцінити його виконання та стежити за прогресом; організувати спілкування учнів. Основні переваги цієї платформи: безкоштовна ціна; зручність і повна забезпеченість всім необхідним; наявність всіх інструментів для створення, зберігання та обміну інформацією; існують можливість публікації теоретичного матеріалу, завдань, виставлення оцінок в журналі; є оффлайн доступ до інформації. З іншого боку, незважаючи на зручність з першого погляду, існують також і недоліки: дуже обмежений арсенал навчальних елементів порівняно із іншими платформами дистанційного навчання; незручні посилання на Classroom. До початку пандемії Covid-19 платформа не входила навіть в 100 найбільш популярних освітніх додатків. Проте, у зв'язку з тим, що тут є абсолютно всі інструменти, які необхідні в плануванні і створенні якісного віддаленого

навчання популярність платформи GC значно зросла і тепер вона входить п'ятірку найпопулярніших освітніх додатків, а кількість завантажувальних перевищило 50 мільйонів.

Microsoft Teams – це сервіс для командної роботи, в тому числі він допомагає забезпечувати організацію і здійснення дистанційного навчання. Microsoft Teams є частиною пакета Office 365 і поширюється по підписці або, з деякими обмеженнями, як безкоштовний додаток. Багато навчальних закладів використовують саме ресурси Microsoft Teams для організації дистанційного навчання, корпоративних комунікацій та управління спільними задачами. Це більш спрощений варіант систем управління навчанням, проте він дозволяє класу чи навчальній групі комунікувати та обмінюватися файлами. Програма об'єднує все в спільному робочому середовищі, яке містить чат для обговорень, файлообмінник та корпоративні програми. Її унікальною особливістю є робота в онлайн-зошитах, які вчитель може перевіряти й оцінювати, використовуючи онлайн-журнал. В цілому, робота в групі засобами MS Teams при правильній організації стає більш активною і ефективною. Студент доповнює свої можливості в навчанні переглядом обговорення (питань) з допомогою навчальних ресурсів і, відповідно, сам може взяти активну участь в обговоренні та отримати відповіді на свої питання як від викладача, так і від інших членів групи. MS Teams дозволяє вносити в навчальний процес програмні новинки для його оптимізації та формувати у студентів навички колективної роботи над навчальними проектами, модернізувати спільну роботу студентів та викладачів, значно розширити види співпраці, ефективно опрацьовувати великі обсяги інформації та раціонально використовувати час і можливості навчання. Інструментарій Microsoft Teams охоплює всі необхідні елементи онлайн-занять: віртуальні класні кімнати, форуми, відеоконференції, листування в чатах. Завдяки цьому ресурсу можна повноцінно розгорнути дистанційне навчання.

Zoom – це, мабуть, один з найбільш відомих та популярних додатків, який за період пандемії порівнявся у популярності зі Skype. Сервіс беззаперечно підходить як викладачам, вчителям так і учням. Його можна легко

встановити на смартфон чи комп'ютер, або скористатися web-версією. За допомогою Zoom можливо проводити відеоконференції. Він є безкоштовним для груп до 100 користувачів і тривалістю менше 40 хвилин. Далі за послуги потрібно оплачувати згідно встановлених тарифів. Але під час карантину розробник відмінив ці обмеження і зробив послугу абсолютно безкоштовною. У Zoom багато переваг: відмінний зв'язок (платформа працює стабільно, незважаючи на велике навантаження, яке викликане великою кількістю користувачів); відео і аудіо зв'язок з кожним учасником; демонстрація екрана зі звуком; інтерактивна дошка; запис відеоконференцій; адміністрування під час конференції. Але є один недолік: платформа не передбачує шифрування інформації, хоч розробник наголошує на факті його наявності. Саме ця обставина дозволяє як мінімум розробнику спостерігати за приватними відеоконференціями. У мережу потрапило тисячі приватних записів конференцій через проблеми з найменшим файлів, що дозволило отримати доступ до даних, які повинні бути захищені. Незважаючи на цей суттєвий недолік конфіденційності кількість активних користувачів Zoom за останній рік суттєво збільшилась. На кінець 2019 р. сервіс нараховував 10 млн активних користувачів, в березні 2020 р. – 200 млн, а в квітні 2020 р. кількість щоденних користувачів за місяць збільшилась на 50% і складала 300 мільйонів активних користувачів.

Skype – це платформа для відеоконференцій, яка є незмінним лідером на ринку вже багато років. Skype працює і на ПК, і на гаджетах, реєстрація швидка та безпроблемна. Функціонально платформа забезпечує все потрібне для проведення лекцій та занять в дистанційному форматі. Безкоштовні можливості месенджера задовільняють не лише буденні розмови, але і розширену комунікацію. Skype має наступні переваги:

- можливість організації онлайн-занять та відеозустрічей зі студентами і слухачами;
- у відеозустрічі можуть брати участь одночасно до 50 осіб;

- безперервна тривалість відеоконференції 240 хвилин, а кількість відеозустрічей не лімітується;
- є можливість демонстрації матеріалів на робочому столі;
- заняття можна записувати та зберігати для повторного перегляду;
- існує можливість приєднання без облікового запису та додаткового завантаження програм;
- наявний чату відеоконференції, де зберігається уся інформація про зустрічі, до чату можна приєднатися без присутності у відео-дзвінку.

В той же час сервіс має і серйозні недоліки, основні з яких: відсутність вбудованої віртуальної дошки, що знижує ефективність онлайн-навчання; велика кількість учасників відеоконференції призводить до збоїв у роботі програми (голос відстає від зображення, а саме зображення часто втрачає чіткість).

Висновок. В результаті нашого дослідження було виявлено певні особливості наступних програм: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom і Skype, які є корисними саме з точки зору організації дистанційного навчання в умовах Covid-19. Вони є надзвичайно зручними у реалізації дистанційного навчання студентів, так як дають можливість своєчасно надавати програмний матеріал студентам та контролювати виконання практичних і самостійних робіт, що дає змогу покращити навчальний процес.